

Vergaderjaar 1987-1988

20 293 (R 1338)

Overeenkomst ter zake van de geheimhouding van gegevens betreffende diepzeegebieden, met Overeengekomen Aantekening; Moskou, 5 december 1986

B

ADVIES RAAD VAN STATE

's-Gravenhage, 6 juli 1987

Aan de Koningin

Bij Kabinetsmissive van 3 juni 1987, no. 59, heeft Uwe Majesteit, op voordracht van de Minister van Buitenlandse Zaken a.i., mede namens de Minister van Economische Zaken en de Minister van Financiën, bij de Raad van State van het Koninkrijk ter overweging aanhangig gemaakt een Overeenkomst terzake van de geheimhouding van gegevens betreffende diepzeegebieden met Overeengekomen Aantekening; Moskou, 5 december 1986, met toelichtende nota.

Artikel 1 van de overeenkomst verplicht de partijen de nodige maatregelen in het kader van bestaande wetgeving te nemen teneinde de daar bedoelde geheimhouding te verzekeren. De Raad van State van het Koninkrijk meent dat op dit punt voor Nederland niet kan worden volstaan met verwijzing in de toelichtende nota naar de bepalingen inzake de geheimhoudingsplicht van individuele ambtenaren.

Voorbij wordt dan immers gegaan aan het bestaan van de Wet openbaarheid van bestuur (Stb. 1978, 581) die overheidsorganen verplicht verzoeken om informatie, dat wil zeggen gegevens neergelegd in documenten, in te willigen, behoudens de in de wet aangegeven bepalingen en uitzonderingen.

NADER RAPPORT

Aan de Koningin

's-Gravenhage, 7 september 1987

Blijkens de mededeling van de directeur van Uw Kabinet van 3 juni 1987, nr. 60, machtigde Uwe Majesteit de Raad van State van het Koninkrijk zijn advies betreffende de in de aanhef dezes genoemde Overeenkomst rechtstreeks aan mij te doen toekomen. Dit advies gedateerd 6 juli 1987, nr. W02.87.0226/K, moge ik U hierbij aanbieden.

De opmerking van de Raad dat inzake de in artikel 1 van de Overeenkomst te nemen maatregelen niet kan worden volstaan met verwijzing in de toelichtende nota naar de bepalingen inzake de geheimhoudingsplicht van individuele ambtenaren, geeft dezerzijds aanleiding tot de volgende reactie.

In de toelichtende nota is gesteld dat Nederland geen nadere maatregelen behoeft te treffen, omdat voor de ambtenaren die over de betrokken gegevens beschikken, reeds krachtens thans geldende wetsbepalingen een geheimhoudingsplicht geldt. Verwezen is onder meer naar de artikelen 98, 98 a, b en c, 272 en 463 W.v.Sr.

Voor een verwijzing naar de bepalingen van de Wet Openbaarheid van Bestuur, waarvan de Raad zich voorstander betoont, was – en is – naar dezerzijdse mening om de volgende redenen geen aanleiding.

Naar het oordeel van het college dient in de toelichting nader te worden uiteengezet of en hoe naar de mening van de bewindslieden de bepalingen van deze wet kunnen worden gerekend tot de nodige maatregelen van wetgevende aard, in de zin van artikel 1 van de overeenkomst, om de geheimhouding voor Nederland te verzekeren. De Raad wil daarbij reeds nu opmerken dat naar zijn oordeel gelet op de formulering van dit artikel niet zal kunnen worden gesteld dat deze overeenkomst «een ieder verbindende bepalingen» in de zin van artikel 94 van de Grondwet bevat die in voorkomende gevallen tot het buiten toepassing laten van de bepalingen van de Wet openbaarheid van bestuur zou moeten leiden.

De Raad van State van het Koninkrijk geeft U in overweging goed te vinden dat bedoelde Overeenkomst wordt overgelegd aan de beide Kamers der Staten-Generaal en aan de Staten van de Nederlandse Antillen en die van Aruba, nadat aan het vorenstaande aandacht zal zijn geschonken.

De Vice-President
van de Raad van State van het
Koninkrijk,
W. Scholten

Blijkens de ontstaansgeschiedenis van de Wet Openbaarheid van Bestuur (motie Van der Sanden, Handelingen Tweede Kamer, 17-2-1977, p. 3276 derde kolom) verhouden bestaande wettelijke bepalingen over openbaarmaking en geheimhouding zich tot die van de Wet als bijzondere tot algemene. Als zodanig hebben zij voorrang boven laatstgenoemde.

Dit principe is ook in de jurisprudentie van de Afdeling Rechtspraak van de Raad van State aanvaard (vgl. onder meer AB 1981, 286).

Zou op zichzelf bijvoorbeeld artikel 272 W.v.Sr. nog wel ruimte laten voor een verschillende uitleg (...«enig geheim, waarvan hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden»...), waarbij de maatstaven van de wet moeten worden gehanteerd (vgl. motie Van der Sanden), in samenhang met de onderhavige verdragsbepaling is daarvan geen sprake. De hierbedoelde geheimhoudingsplicht is absoluut.

De juistheid van het standpunt van de Raad dat, nu de betrokken verdragsbepaling niet een «een ieder verbindende» bepaling in de zin van artikel 94 van de Grondwet is, deze bepaling niet aan de toepassing van de Wet Openbaarheid van Bestuur kan worden tegengeworpen, kan dan ook in het midden blijven. Overigens kan het praktische belang van deze kwestie in casu gering geacht worden, omdat zelfs ingeval van toepasselijkheid van de Wet de betrokken gegevens, gelet op de uitzonderingen waarin de Wet voorziet, geweigerd zullen kunnen worden. Gelet op het bovenstaande kan naar dezerzijds oordeel de toelichtende nota in de huidige redactie worden gehandhaafd.

De toelichtende nota is wel op een ander punt aangepast. Het gestelde in de voorlaatste alinea was inmiddels achterhaald en is derhalve «up to date» gemaakt.

Ik moge U mede namens de Ministers van Economische Zaken en van Financiën verzoeken goed te vinden dat ik gevolg geef aan mijn voornemen de tekst van de Overeenkomst vergezeld van de toelichtende nota ter stilzwijgende goedkeuring achteraf over te leggen aan de Eerste en aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal en tevens over te leggen aan de Staten van de Nederlandse Antillen en de Staten van Aruba.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
H. van den Broek